

Załącznik nr 4
do Regulaminu Organizacyjnego
Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Jastrzębiu Zdroju.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA ZE ZWŁOKAMI OSÓB ZMARŁYCH.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1638 z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 kwietnia 2012 r. w sprawie sposobu postępowania podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne ze zwłokami pacjenta w przypadku śmierci pacjenta
(Dz. U. z 2012 r. poz. 420 z).
3. Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. Nr 0, poz. 2126, z późn. zm.)
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 lutego 2015 r. w sprawie wzoru karty zgonu (Dz. U. z 2015 r., poz.231)

§1

1. W razie śmierci pacjenta (zwanego dalej osobą zmarłą) każdy pracownik Szpitala, pod którego opieką znajdował się pacjent w chwili zgonu, powiadamia o tym niezwłocznie pielęgniarkę dyżurną zarządzającą oddziałem.
- 2.. Na mocy porozumienia zawartego w dniu. 09.01.2009r. pomiędzy Dyrektorem Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci, a Dyrektorem Zespołu Szkół Specjalnych oraz porozumienia zawartego w dniu .09.01.2009r. pomiędzy Dyrektorem Szpitala, a Dyrektorem Przedszkola Specjalnego ust.1 ma zastosowanie do pracowników tych placówek.
3. Pielęgniarka zarządzająca oddziałem lub pielęgniarka dyżurna niezwłocznie zawiadamia o śmierci   pacjenta przebywającego w Szpitalu – lekarza zarządzającego oddziałem lub lekarza dyżurnego.

§ 2

Lekarz zarządzający oddziałem lub lekarz dyżurny niezwłocznie:

1. przeprowadza oględziny
2. stwierdza zgon i jego przyczynę, odnotowuje dzień i godzinę w historii choroby,
3. wystawia **kartę zgonu** zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 lutego 2015 r. w sprawie wzoru karty zgonu (Dz. U. z 2015 r. poz. 231).

§ 3

Pielęgniarka uczestnicząca w czynnościach stwierdzenia zgonu przez lekarza:

1. Odnotowuje dzień i godzinę śmierci pacjenta w raporcie pielęgniarskim oraz karcie gorączkowej.
2. Po stwierdzeniu zgonu przez lekarza i przykryciu prześcieradłem zwłoki zostają przewiezione z sali chorych do odrębnego pomieszczenia, gdzie przybywają minimum przez 2 godziny od stwierdzenia zgonu do przewiezienia do chłodni.
3. W obecności (co najmniej) drugiej pielęgniarki dokonuje spisu pozostawionych przez pacjenta rzeczy.
4. Po dokonaniu czynności toalety pośmiertnej i spisu rzeczy pielęgniarka zabezpiecza zwłoki w sposób uniemożliwiający przenoszenie zakażeń (zwłoki umieszcza się w czarnym worku foliowym z nieprzepuszczalnego tworzywa sztucznego, odpornego na uszkodzenia mechaniczne, przeznaczonym do transportu zwłok do kostnicy), pozostawia wkłucia centralne, dreny, zakłada pasy stomijne w celu zabezpieczenia wypływu krwi w czasie transportu)
5. Pielęgniarka dokonuje oznakowania zwłok - zakłada na przegub dłoni albo stopy osoby zmarłej identyfikator wykonany z tasiemki, płótna lub tworzywa sztucznego, który zawiera:
  - a) imię i nazwisko osoby zmarłej
  - b) PESEL osoby zmarłej, a w przypadku braku numeru PESEL -serię i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość datę i godzinę zgonu.
6. Pielęgniarka wypełnia również kartę skierowania zwłok do chłodni w dwóch egzemplarzach: 1 egzemplarz jest wydawany ze zwłokami, drugi zostaje w Szpitalu. Wzór **karty skierowania zwłok do chłodni** stanowi załącznik nr 2 do procedury. Dalej ciało osoby zmarłej jest przekazywane do instytucji posiadającej uprawnienia do przechowywania zwłok w chłodni, z którą Szpital ma podpisaną stosowną umowę.
7. W ciągu 2 godzin po stwierdzeniu zgonu (bez względu na porę dnia) w/w pielęgniarka zawiadamia o śmierci, telefonicznie lub telegraficznie (w przypadku braku możliwości

kontaktu telefonicznego) wskazaną przez pacjenta osobę lub instytucję, lub przedstawiciela ustawowego, a następnie:

- a) po dokonaniu zawiadomienia wpisuje datę i godzinę tej czynności, ewentualnie dane rozmówcy, na karcie gorączkowej pacjenta i autoryzuje wpis,
- b) w przypadku braku kontaktu z rodziną (opiekunem prawnym)

pielęgniarka powiadamia organ gminy właściwy ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania zmarłego.

§ 4

Salowa wykonuje czynności związane z odkażeniem pomieszczenia, w którym osoba zmarła przebywała oraz wszystkich przedmiotów, z którymi była w styczności (np. nosze).

§ 5

Zwłoki osób zmarłych na choroby zakaźne określone w wykazie, o którym mowa w art.9 ust.3 a, ustawy z dnia 31 stycznia 1959r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych wymagają środków ostrożności określonych w/w przepisach.

§ 6

1. Osoba zajmująca się pochowaniem zwłok otrzymuje od lekarza stwierdzającego zgon egzemplarz A i B karty zgonu.
2. Przedmioty pozostałe po zmarłym pielęgniarka zarządzająca oddziałem lub dyżurna wydaje za pokwitowaniem rodzinie lub spadkobiercom prawnym zmarłego.

§ 7

1. Zwłoki osoby, która zmarła w Szpitalu, mogą być poddane sekcji, w szczególności, gdy zgon tej osoby nastąpił przed upływem 12 godzin od przyjęcia do Szpitala, z zastrzeżeniem w ust.2
2. Zwłoki osoby, która zmarła w Szpitalu, nie są poddawane sekcji, jeżeli przedstawiciel ustawowy tej osoby wyraził sprzeciw lub uczyniła to ta osoba za życia.
3. O zaniechaniu sekcji zwłok z przyczyny określonej w ust.3 sporządza się adnotację do dokumentacji medycznej i załącza sprzeciw, o którym mowa w ust.2
4. Przepisów ust.1-3 nie stosuje się w przypadkach:
  - a) określonych w Kodeksie postępowania Karnego;
  - b) gdy przyczyny zgonu nie można ustalić w sposób jednoznaczny;
  - c) określonych w przepisach o chorobach zakaźnych i zakażeniach.

5. W dokumentacji medycznej osoby, która zmarła w szpitalu, sporządza się adnotację o dokonaniu lub zaniechaniu sekcji zwłok, z odpowiednim uzasadnieniem.

§ 8

W razie zgonu chorego, co do którego istnieje pewność lub uzasadnione podejrzenie, że jest następstwem przestępstwa, nieszczęśliwego wypadku, albo uszkodzeń urazowych czy zamachu samobójczego lekarz bezzwłocznie powiadamia Prokuraturę Rejonową w Jastrzębiu Zdroju lub Policję.